

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τίτλος μαθήματος	<i>Ο Ελληνισμός των Βαλκανίων και της Μικράς Ασίας στη δύση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.</i>	
Εξάμηνο	Γ'	ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Υπεύθυνη μαθήματος	Ευαγγελία Δ. Μπουμπουγιατζή
--------------------	-----------------------------

Τηλέφωνο	6977672735
e-mail	ebubugiatzi@hotmail.gr
Ώρες συνεργασίας	Τετάρτη 11.30-13.30

Περιγραφή μαθήματος
<ul style="list-style-type: none">• Διερεύνηση των πτυχών της πολιτισμικής δράσης των Ελλήνων στα Βαλκάνια και τη Μικρά Ασία στα τέλη του 19^{ου} και τις αρχές του 20ού αιώνα. Ο ρόλος τους στην οικονομία, τους θεσμούς, τις τέχνες, τα γράμματα.• Μελέτη των ιδιομορφιών στον πολιτισμό των Ελλήνων κι επεκτάσεις στη διαμόρφωση της ταυτότητάς τους.• Περιγραφή των μετακινήσεων των πληθυσμών, ανάλυση των αιτιών που τις προκάλεσαν και των συνεπειών στη δημογραφική αλλαγή της περιοχής.• Εξέταση των μεθόδων που ακολουθήθηκαν για τη δημιουργία των «καθαρών» εθνικών κρατών.• Οι στόχοι, η πολιτική, οι διπλωματικοί ελιγμοί των Μεγάλων Δυνάμεων.• Η εγκατάσταση και η αποκατάσταση των προσφύγων στην Ελλάδα.

Μέθοδος διδασκαλίας
<ul style="list-style-type: none">• Κύκλος διαλέξεων με παρουσίαση οπτικοακουστικού υλικού, κατά περίπτωση.• Μελέτη της δημιουργικής παρουσίας του ελληνισμού στα Βαλκάνια και τη Μικρά Ασία, ενταγμένη σε ιστορικό πλαίσιο, με ειδικές χαρακτηριστικές αναφορές.• Συζήτηση και διασαφήνισης στις ερωτήσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών.• Ενασχόληση με σχετικό θέμα, στο πλαίσιο της εκπόνησης εργασίας.• Κριτική εξέταση των θεμάτων των διαλέξεων.

- Προβληματισμός για περαιτέρω σχετική ενασχόληση.
- Συνεργασία για ειδικά θέματα που προκύπτουν κατά την εκπόνηση της εργασίας.

Βαθμολογίας

Ατομική εργασία και παρουσίασή της από τους φοιτητές.

Αναλυτική περιγραφή

1 ^ο Μάθημα	Η πολιτική, πολιτισμική, κοινωνική δράση των Ελλήνων στα Βαλκάνια και τη Μικρά Ασία. (Οικονομία, Κοινότητες, Παιδεία, Τύπος, Τέχνη)
2 ^ο Μάθημα	Η νεοτουρκική πολιτική έναντι των εθνοτήτων της περιοχής.
3 ^ο Μάθημα	Τα ανθελληνικά μέτρα (οικονομία, εκπαίδευση, στράτευση) 1908-1914.
4 ^ο Μάθημα	Οι εκτοπισμοί και οι διώξεις των Ελλήνων, 1914-1918, 1918-1922. Η κεμαλική κυβερνητική πολιτική.
5 ^ο Μάθημα	Οι διπλωματικοί συσχετισμοί των Δυνάμεων στην Ανατολία.
6 ^ο Μάθημα	Η μικρασιατική καταστροφή. Η ανταλλαγή πληθυσμών. Η εγκατάσταση και η αποκατάσταση των προσφύγων στην Ελλάδα.
7 ^ο Μάθημα	Παρουσίαση εργασιών.
8 ^ο Μάθημα	Παρουσίαση εργασιών.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Αλεξανδρής Αλ., "Η ανάπτυξη του εθνικού πνεύματος των Ελλήνων του Πόντου 1918-1922. Ελληνική εξωτερική πολιτική και τουρκική αντίδραση", *Μελετήματα γύρω από τον Βενιζέλο και την εποχή του*, Αθήνα 1980, σ. 427-474.

Αλεξανδρής Αλ., «Οι Έλληνες στην υπηρεσία της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, 1850-1922», *Δ.Ι.Ε.Ε.Ε.*, τ. 23, Αθήνα 1980, σσ. 365-404.

Αλεξανδρής Αλ., "Η Συνδιάσκεψη της Λωζάννης, 1922-1923. Η διευθέτηση του θέματος του Οικουμενικού Πατριαρχείου και των Ελλήνων της Κωνσταντινουπόλεως", *Δελτίον της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδος*, τ. 24, Αθήνα 1981, σσ. 303-338.

Αλλαμανή Ε. - Παναγιωτοπούλου Κ., "Η συμμαχική εντολή για την κατάληψη της Σμύρνης και η δραστηριοποίηση της ελληνικής ηγεσίας", *Μελετήματα γύρω από τον Βενιζέλο και την εποχή του*, Αθήνα 1980, σσ. 119-172.

Αναγνωστοπούλου Σ., *Μικρά Ασία 19ος αι. - 1919. Οι ελληνορθόδοξες Κοινότητες. Από το Μιλλέτ των Ρωμιών στο Ελληνικό Έθνος*, Αθήνα 1997.

Augustinos Gerasimos, *The Greeks of Asia Minor: Confession, Community and Ethnicity in the Nineteenth Century*, Kent State University Press 1992.

Βακαλόπουλος Κ., *Σύγχρονα Εθνολογικά Όρια του Ελληνισμού στα Βαλκάνια*, Θεσσαλονίκη 1991.

Βερέμης Θ.- Κωστής Κ., *Η Εθνική Τράπεζα στη Μικρά Ασία 1919-1922*, Αθήνα 1984.

Βερέμης Θ., *Ιστορία των ελληνοτουρκικών σχέσεων 1453-1998*, εκδ. ΕΠΙΑΜΕΠ, Αθήνα 1998.

Bryson T., *United States and Middle East Diplomatic Relations 1784-1978, a Survey*, London 1979.

Churchill W., *The Aftermath and the World Crisis 1918-1928*, τ. 5, New York 1929.

Dakin D., *Η ενοποίηση της Ελλάδας 1770-1923*, Αθήνα 1982.

Dakin D., "The Diplomacy of the Great Powers and the Balkan States 1908-1914", *Balkan Studies*, τ. 3, αρ. 2, Θεσσαλονίκη 1962, σ. 327-374.

Dakin D., *The Greek Struggle in Macedonia 1897-1913*, Θεσσαλονίκη 1966.

Εμμανουηλίδης Εμμ., *Τα τελευταία έτη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας*, Αθήνα 1924.

Ergil Dogu, "A Reassessment: The Young Turks, their Politics and anti-colonial struggle", *Balkan Studies*, τ. 16, αρ. 2, Θεσσαλονίκη 1975, σσ. 35-41.

Η Έξοδος, *Μαρτυρίες από τις επαρχίες των δυτικών παραλίων της Μικρασίας*, εισαγωγή Αποστολόπουλος Φ., τ. Α', έκδ. Κ.Μ.Σ., Αθήνα 1980.

Hobsbawn E. J., *Έθνη και Εθνικισμός από το 1780 έως σήμερα*, μετάφραση Νάντρικ Χρυσ., Αθήνα 1994.

Horton G., *Αναφορικά με την Τουρκία. Προξενικά ντοκουμέντα των ΗΠΑ*, Αθήνα 1992.

Inalcik H., «Application of the Tanzimat and its social Effects», *The Ottoman Empire: Conquest, Organisation and Economy*, Varorium Reprints, Λονδίνο 1978.

Inalcik H., «The Nature of Traditional Society», *Political Mofernization in Japan and Turkey*, ed. Ward R.-Rustow D., Princeton 1964, σ. 56-71.

Issawi Ch., *The Economic History of Turkey, 1800-1914*, University of Chicago Press, Chicago and London 1980.

Κιτρομηλίδης Π., "Το ελληνικό κράτος ως εθνικό κέντρο", *Ελληνισμός - Ελληνικότητα*, επιμέλεια: Τσαούσης Δ., Αθήνα 1983, σσ. 143-164.

Κολιόπουλος Ι., *Ιστορία της Ελλάδος από το 1800. Η διαμόρφωση και η άσκηση της εθνικής πολιτικής*, τ. Β', Θεσσαλονίκη 2002.

Ladas St., *The Exchange of Minorities. Bulgaria, Greece and Turkey*, New York 1932.

Lewis B., *The Emergence of Modern Turkey*, London 1968, σ. 109-113.

Morgenthau H., *Τα μυστικά του Βοσπόρου*, Αθήνα 1989.

Μουρέλος Γ., "Πληθυσμιακές ανακατατάξεις την επομένη των Βαλκανικών Πολέμων: Η πρώτη απόπειρα ανταλλαγής των πληθυσμών στην Ελλάδα και την Τουρκία", *Η Συνθήκη του Βουκουρεστίου και η Ελλάδα*, Θεσσαλονίκη 1990, σσ. 175-190.

Μπουμπουγιατζή Ευαγ., *Ο Ελληνισμός της Ιωνίας (20ός αιώνας)*, έκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2011.

Πάλλης Α. Α., «Φυλετικές μεταναστεύσεις στα Βαλκάνια και διωγμοί του ελληνισμού (1912-1924)», *Δ.Κ.Μ.Σ.*, τ. 1, Αθήνα 1977, σ. 75-88.

Panayotopoulos A., "On the Economic Activities of the Anatolian Greeks, mid 19th Century to early 20th", *Δ.Κ.Μ.Σ.*, τ. 4, Αθήνα 1983, σσ. 87-128.

Panayotopoulos A.I., «Early Relations between Greeks and the Young Turks» *Balkan Studies*, τ. 21, Θεσσαλονίκη 1980, σ. 87-95.

Pervin Erbil, *Η Νιόβη θρηνούσε για τη Μικρά Ασία*, μετάφραση Λ. Μυστακίδου, Αθήνα 2003.

Πετρόπουλος Γ., «Η υποχρεωτική ανταλλαγή των πληθυσμών: Ελληνοτουρκικές ειρηνευτικές διευθετήσεις, 1922-1930», *Ελευθέριος Βενιζέλος Κοινωνία-Οικονομία-Πολιτική στην εποχή του*, Αθήνα 1989, σσ. 439-473.

Πετσάλης Διομήδης Ν., "1919: Τη Σμύρνη ή την Πόλη;" *Μελετήματα γύρω από τον Βενιζέλο και την εποχή του*, Αθήνα 1980, σσ. 101-118.

Σαρρής Ν., *Οσμανική πραγματικότητα*, τ. 2, Αθήνα 1990.

Σβολόπουλος Κ., *Ελευθέριος Βενιζέλος-12 Μελετήματα*, Αθήνα 1999.

Smith M. L., *Ionian Vision: Greece in Asia Minor 1919-1922*, London 1973.

Σολδάτος Χρ., *Η εκπαιδευτική και πνευματική κίνηση του ελληνισμού της Μικράς Ασίας 1800-1922*, τ. 1-3, Αθήνα 1989-1991.

Σολδάτος Χρ., *Ο οικονομικός βίος των Ελλήνων της Δυτικής Μικράς Ασίας*, Αθήνα 1984.

Solomonidis Vict., *Greece in Asia Minor, the Greek Administration of the Vilayet of Aidin (1919-1922)*, London 1984.

Sonyel S., *Turkish Diplomacy 1918-1923: Mustafa Kemal and the Turkish Nationalist Movement*, London 1975.

Taner Akcam, *Μία επαίσχυντη πράξη. Η γενοκτονία των Αρμενίων και το ζήτημα της τουρκικής ευθύνης*, Αθήνα 2007.

Toynbee A., *The Western Question in Greece and Turkey*, London 1992.

Το αρχείο του Εθνομάρτυρος Χρυσόστομου όπως διεσώθη από τον Μητροπολίτη Αυστρίας Χρυσόστομο Τσίτερ, τ. Γ', Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2000.

Ψωμάδης Χ., *Η τελευταία φάση του Ανατολικού Ζητήματος*, μετάφραση Γιαννακόπουλος Γ., Αθήνα 2004.

Zurcher E., *The Unionist factor; The role of Union and Progress in the Turkish National Movement 1905-1926*, Leiden 1984.